

	Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
	Nazwa zajęć w j. polskim i w j. angielskim Dziedzictw, pamięć, środowisko Heritage, Memory, Environment

I. Informacje ogólne

Nazwa zajęć w języku polskim i angielskim	
Dziedzina / dyscyplina	Etnologia / Antropologia Kulturowa
Moduł zajęć* (obowiązkowe, obowiązkowe do wyboru, fakultatywne)	Fakultatywne
Zajęcia specjalistyczne* (Tak/Nie)	Nie
Seminarium naukowe* (Tak/Nie)	Nie
Rodzaj zajęć i liczba godzin (np. wykład 30h) Jeżeli zajęcia są prowadzone przez więcej niż jedną osobę, to proszę podać przydział godzin dla każdego prowadzącego osobno.	15
Rok kształcenia w szkole doktorskiej*	I, II, III
Forma zaliczenia (zaliczenie z oceną, egzamin)	Zaliczenie z oceną
Język zajęć	Polski (konieczna bierna znajomość j. angielskiego)
Imię i nazwisko, tytuł/stopień naukowy prowadzącego zajęcia	Dr Mikołaj Smykowski

* To pole wypełnia Biuro Szkoły Doktorskiej SNH UAM.

II. Informacje szczegółowe

Cel zajęć	Wsparcie osób przygotowujących prace doktorskie w prowadzeniu badań empirycznych i analiz teoretycznych w nurcie krytycznych i zorientowanych środowiskowo badań nad dziedzictwem. Dyskusja w oparciu o teksty akademickie problematyzujące wybrane studia przypadku w perspektywie pamięć / dziedzictwo / środowisko. Namysł nad przyszłością miejsc (nie)pamięci związanych z II Wojną
------------------	--

	Światową i Zagładą w odniesieniu do różnych temporalności (pamięć zbiorowa, historia długiego trwania, cykle wegetacyjne i sukcesja wtórna, rozpad fizyczny materialnych relikwów przeszłości, czas geologiczny).
Wymagania wstępne (jeśli obowiązują)	Przygotowywanie pracy doktorskiej z zakresu studiów nad dziedzictwem, pamięcią lub antropogenicznymi zmianami w środowisku. Zainteresowanie tematyką erozji i konserwacji dziedzictwa drugowojennego i zagładowego, problematyką pamięci i niepamięci oraz wpływu środowiska na zachowanie materialnych pozostałości po Drugiej Wojnie Światowej i Zagładzie. Umiejętność krytycznej analizy tekstów akademickich (w języku polskim i angielskim).

Efekty uczenia się dla zajęć (EU) i odniesienie ich do efektów uczenia się dla Szkoły Doktorskiej UAM (EK)¹:

Symbol EU dla zajęć	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU doktorant_ka:	Symbole EK dla Szkoły Doktorskiej UAM
01	Rozpoznaje nowe paradygmaty w badaniach nad dziedzictwem i rozumie ich rolę w interpretacji materialnych relikwów przeszłości.	E_W01, E_W02, E_W08
02	Posiada wiedzę z zakresu wybranych teorii wyjaśniania współczesnego statusu dziedzictwa i projektowania jego przyszłych figuracji.	E_W01, E_W02, E_W08
03	Potrafi problematyzować i krytycznie odnosić się do dotychczasowych sposobów zarządzania dziedzictwem oraz poszukiwać alternatywnych rozwiązań.	E_U01, E_U02, E_U03
04	Rozumie znaczenie metod studium przypadku i badań o orientacji etnograficznej w obrębie <i>heritage studies</i> i potrafi je stosować w procesie badawczym.	E_W01, E_W02, E_U01, E_U02,
05	Potrafi krytycznie analizować wybrane studia przypadku w odniesieniu do wiodących teorii z zakresu studiów nad dziedzictwem i pamięcią w odniesieniu do środowiska a także napisać na podstawie tych analiz esej naukowy.	E_U01, E_U02, E_U04, E_U06, E_K01

Treści kształcenia zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć:

Treści kształcenia dla zajęć	Symbol EU dla zajęć
Wprowadzenie: krytyczne studia nad dziedzictwem	01, 02, 03
Zbrodnia Pomorska / Akcja 1005 – groby masowe, nekrosol, nekrodziedzictwo	01, 02, 03, 04, 05

¹ Efekty uczenia się w szkole doktorskiej oraz symbole EK („Symbol”) określa [Załącznik nr 1 do uchwały nr 295/2018/2019 Senatu UAM z dnia 27 maja 2019 r.](#)

Treści kształcenia dla zajęć	Symbol EU dla zajęć
Chełmno nad Nerem – krajobraz forensyczny i las ufundowany na szczątkach	01, 02, 03, 04, 05
Auschwitz / Bełżec – drzewa jako świadkowie i roślinne figury pamięci	01, 02, 03, 04, 05
Wilczy Szaniec – architektura przemocy i jej rozpad	01, 02, 03, 04, 05
Stadion Szyca / Rusałka – sztuczna natura i dziedzictwo w ruinie	01, 02, 03, 04, 05
Hiroshima / Nagasaki – zielone dziedzictwo bombardowań atomowych	01, 02, 03, 04, 05
Powojenne przesiedlenia / Akcja W. – pamięć środowiskowa	01, 02, 03, 04, 05
Zakończenie: przyszłość dziedzictwa	01, 02, 03, 04, 05

Zalecana literatura:

DeSilvey, C., and Rodney Harrison. 2020. "Anticipating Loss: Rethinking Endangerment in Heritage Futures." *International Journal of Heritage Studies* 26 (1): 1-7.

DeSilvey, C. 2017. *Curated Decay: Heritage Beyond Saving*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

DeSilvey, C. 2020. "Ruderal Heritage." In *Deterritorializing the Future. Heritage In, of and After the Anthropocene*, edited by Rodney Harrison and Colin Sterling, 289-310. London: Open Humanities Press.

Domańska, E. 2018. *Nekros. Wprowadzenie do ontologii martwego ciała*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Domańska, E. 2025. *Necroheritage*. *Journal of Contemporary Archaeology* 11(2): 145-157.

Harrison, R., Caitlin DeSilvey, Cornelius Holtorf, Sharon Macdonald, Nadia Bartolini, Esther Breithoff, Harald Fredheim, et al. 2020. *Heritage Futures: Comparative Approaches to Natural and Cultural Heritage Practices*. London: UCL Press.

Harrison, R. 2013. *Heritage. Critical Approaches*. London: Routledge.

Harrison, R. 2015. "Beyond "Natural" and "Cultural" Heritage: Toward an Ontological Politics of Heritage in the Age of Anthropocene." *Heritage & Society* 8 (1): 24-42.

Meskel, L. 2002. "Negative Heritage and Past Mastering in Archaeology." *Anthropological Quarterly* 75 (3): 557-574.

Meskel, L. 2018. *Future in Ruins. UNESCO, World Heritage and the Dream of Peace*. New York: Oxford University Press.

Praczyk, M. 2018. *Pamięć Środowiskowa we wspomnieniach osadników na Ziemiach Odzyskanych*. Poznań: Wydawnictwo Instytutu Historii UAM.

Smith, L. 2006. *Uses of Heritage*. London: Routledge.

Stobiecka, M. (ed.), 2024. *Krytyczne studia nad dziedzictwem. Pojęcia, metody, teorie i perspektywy*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.

Stobiecka, M. 2018. *Natura jako kurator. Dziedzictwo kulturowe w epoce antropocenu*, „Widok” 22, 1-21.

Sturdy Colls, C. 2015. *Holocaust Archaeology. Approaches and Future Directions*. New York: Springer.

Turkel, W. 2006. "Every Place is an Archive: Environmental History and the Interpretation of Physical Evidence." *Rethinking History* 10 (2): 259-276.

III. Informacje dodatkowe

a) Forma weryfikacji założonych efektów uczenia się:

Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się (EU) Proszę wskazać (X) z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	x
Wykład problemowy	
Dyskusja	x
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	x
Metody aktywizujące (np. „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, konstruowanie „mapy myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?)	

b) **Sposoby oceniania osiągnięcia efektów uczenia się (EU) (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)**

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć				
Egzamin pisemny					
Egzamin ustny					
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne					
Kolokwium ustne					
Test					

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć				
Projekt					
Esej	x	x	x	x	x
Raport					
Prezentacja multimedialna					
Portfolio					
Inne (jakie?) pisemna praca zaliczeniowa na ocenę: samodzielne przygotowanie karty przedmiotu (sylabusu) do wybranych zajęć z zakresu nauk humanistycznych	01	02	03	04	05

c) Wymiar godzin kontaktowych z nauczycielem akademickim

Liczba godzin zajęć (według programu)	W tym liczba godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem
15	15

d) Kryteria oceniania według skali stosowanej na UAM

Ocena	Zakres wymagań
Bardzo dobry (bdb, 5,0)	Aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach, udział w dyskusji, bardzo dobre rozumienie treści omawianych na zajęciach, esej zaliczeniowy na bardzo wysokim poziomie empirycznym i teoretycznym.
Dobry plus (db +, 4,5)	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, udział w dyskusji, dobre rozumienie treści omawianych na zajęciach, esej zaliczeniowy na raczej wysokim poziomie empirycznym i/lub teoretycznym, ale na poziomie wyższym niż wymaganym na ocenę 4.
Dobry (db, 4,0)	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, udział w dyskusji częstszy niż rzadszy, dobre rozumienie treści omawianych na zajęciach, esej zaliczeniowy na dobrym poziomie empirycznym i/lub teoretycznym.
Dostateczny plus (dst +, 3,5)	Niewielka aktywność na zajęciach, udział w dyskusji rzadszy niż częstszy, rozumienie treści omawianych na zajęciach i esej zaliczeniowy na poziomie empirycznym i/lub teoretycznym wyższym niż w przypadku oceny 3, ale niższym niż w przypadku 4.
Dostateczny (dst, 3,0)	Bierne uczestnictwo w zajęciach, brak udziału w dyskusji, dostateczne rozumienie treści omawianych na zajęciach, praca zaliczeniowa na dostatecznym poziomie empirycznym i/lub teoretycznym

Niedostateczny (ndst, 2,0)	Niewystarczające uczestnictwo w zajęciach, brak udziału w dyskusji i/lub bardzo niska jakość pracy zaliczeniowej (lub jej brak).
-----------------------------------	--

IV. Informacje organizacyjne

Miejsce odbywania zajęć	Tba
Terminy odbywania zajęć	Tba Z uwagi na wyjazd prowadzącego na badania terenowe, zajęcia rozpoczną się od drugiego tygodnia roku akademickiego 2025/2026.
Terminy i miejsce odbywania dyżurów prowadzącego zajęcia	Instytut Antropologii i Etnologii Pokój 2.10 Godziny: Tba
Kontakt do prowadzącego zajęcia (e-mail, strona www, Facebook, Twitter itp.)	mikolaj.smykowski@amu.edu.pl